

Theses juridicae miscellaneae inaugurales

<https://hdl.handle.net/1874/295252>

13
THESES JURIDICAE
MISCELLANEA
INAUGURALES

Q U A S

FAVENTE DEO TER OPT. MAX.

Ex Auctoritate RECTORIS MAGNIFICI

ALEXANDRI PETRI NAHUYS

A. L. M. Phil. & Med. Doct. Bot. Chem.
& Physiol. Professoris Ordinarii,

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI *consensu*, et
Nobilissimæ FACULTATIS JURIDICAE *decreto*,

PRO GRADU DOCTORATUS

Summisque in UTROQUE JURE Honoribus &
Privilegiis rite ac legitime consequendis,

Eruditorum Virorum Examine submittit

PIETER VAN EYK,

AMSTELODAMO BATAVUS.

Ad diem 28. Julii MDCCLXXX. H. L. Q. S.

TRAIECTI AD RHENUM,

Ex officina ABRAHAMI VAN PADDENBURG,

ACADEMIAE TYPOGRAPHI, MDCCLXXX.

THESES JURIDICAE
MISCELLANAE
INAUGURALES

1842

FAVENTE DEO TER OPT. MAX.

FR. AUGUSTI RECTORIS MAGNIFICI

ALEXANDRI PETRI NAHUY

A. L. M. Phil. & Med. Doct. Boc. Chem.
& Physiol. Professor Ordinarius

RECITATION

ACADEMIAE SCIENTIARUM
Nobilissimae Facultatis Juridicae Secretis

PRO GRADU DOCTORATUS

Summae in UTROQUE JURE
Privilegia etc. ac legitime concessis

Eruditionem suam Eximio

PETER VAN EYK

AMSTELÆDAMI BATAVUS

Ab anno 1842. Phil. Doctor. H. L. G. &

TRIBUTI AD RHENUM

DR. ABRAHAM VAN TADENBURG

ACADEMIAE TYPOGRAPHI

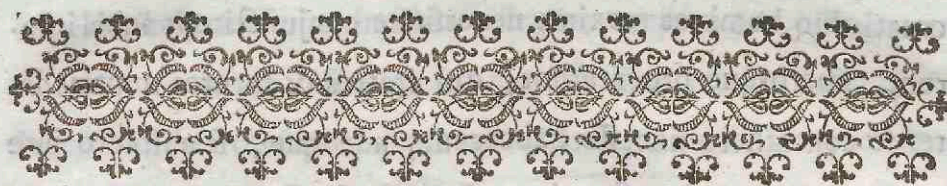
P A R E N T I B U S,
C O N S A N G U I N E I S,
A M I C I S,
S A C R U M.

PARENTIBUS

CONSANGUINEIS

AMICIS

SACRUM

THESES JURIDICAE
MISCELLANEA
INAUGURALES.

I.

uum ea sit juris naturae indoles, ut nulla de-
tur causa, quae ejus observationem homini
remittat, nulla tam gravis necessitas, quae
illud jus infringat, quum praeterea, quid ju-
re naturae licitum, quidve illicitum sit, factis a Deo probatis
vel reprehensis optime illustretur, eam juris naturae quaestio-
nem, qua de incestu ambigitur, deturbe jure absoluto naturae
talis, nec ne, etiam facto illustrare conabimur: principio rerum

A

creati

creati duo homines maxima necessitate conjuncti connubia inierunt, liberosque procrearunt, qui fratres & sorores nuptias inter se contrahere necesse habuerunt, adeoque, si absoluto jure naturae daretur incestus inter fratres & sorores, peccatum commisissent proavi nostri, idque jubente ipso Deo, qui illis mandavit, ut genus humanum propagarent, sic Deus auctor fieret peccati: hinc quoniam, ut antea posuimus, ne illa quidem necessitas, quam hic inferebat aliarum mulierum defectus, a juris naturae observantia absolvit, statuimus, hac in re non peccasse proavos nostros, adeoque

jure naturae absoluto nullum dari inter fratres & sorores incestum.

I. I.

Mira videtur & absona primo intuitu, quam juris naturae definitionem dat Ulpianus, illud esse dicens, *quod natura omnia animalia docuit l. 1. § 3. ff. de jud. & jure*: illam definitionem fini, cui inservire debet, convenire, non adseveramus: quamvis enim, quod mox adstruetur, per se ita definiri queat jus naturae, tamen, quoniam leges Romanae non animalibus, sed hominibus

minibus scriptae sunt, in illarum legum corpore per jus naturae non jus animalium, si quod datur, sed illud intelligitur, quod inter homines obtinet: dari tamen inter animalia jus quoddam non prorsus male statuisse Ulpianum, non negaturum credimus illum, qui brutis, ut vocantur, non omnem rationis usum denegat: si enim aliquem modo illis concedamus rationis usum, quod an Ulpianus concesserit, dubito, experientiâ quid bonum, quidve malum sit, edoceantur necesse est: huic autem boni malique ideae conjuncta est justi atque injusti notio, ex qua omne jus naturae deducitur; esse igitur animalibus etiam jus naturae, adsumta haec hypothesis credere jubet: verum postulabit forte aliquis, ut concessio animalibus qualicumque rationis usu, experientia probetur, obtinere inter animalia tale jus: si Ulpianum ipsum consulamus, respondebit, hujus juris apud animalia indicia esse *maris & feminae conjunctionem, liberorum procreationem, educationem l. c.* at haec, si attendimus, proprie non juris sed facti sunt, adeoque huic postulato non sufficiunt, cui vix satisfiet ab ullo, quum tam incerta sit adhuc animalium natura & ratio vivendi, ut quicquid de iis certo constitui potest, ad paucissima capita possit redigi, neque etiam eo tendit, quod proposuimus, dubium, an detur jus naturae animalium, sed adseritur tantum

THESES JURIDICAE

ex adsumta hypothefi, animalia ratione praedita esse, definitio-
nem Ulpiani de jure naturae defendi posse.

I I I.

Diu quaesiverunt Viri Docti, quo jure Israëlitae ex Aegypto profugi terram Canaaniticam, expulsis, quos ne cognoscebant quidem, incolis occupaverint, nonnullis Dei arbitrio, aliis promissionibus Divinis, aliis iterum aliis causis attribuentibus: verum non sufficere illas causas ad jus Israëlitarum defendendum, demonstravit Celeb. *Michaëlis Jur. Mos. P. I. §. 28. seqq.*, qui simul, antea in *Syntagm. Comment. P. I. Comment. 8.* deinde in *J. M. l. l.* aliam profert sententiam, quae veritatis specie se commendare videtur. Basis, qua Celeb. Viri sententia nititur, est jus gentium in Oriente observatum: erant, & sunt adhuc in Oriente, multa pascua loca, quae ab hominibus fixas sedes non habentibus incoluntur: horum communia sunt jura, ita ut immensa illa pascua vagantibus pastoribus cedant: talia pascua permulta habebat Canaanitarum regio, quibus Abrahamus relicta sua patria utebatur, sibi que ea continuo usu propria faciebat, idque nunquam contradicentibus vicinis Canaanacis maritimas urbes mercaturae causa inhabitantibus: eodem jure

usu

usi sunt ejus posteri Isaacus, & Jacobus, quo etiam aucti Abrahamidae per aliquod tempus gavisi sunt, donec fame coacti eam terram reliquerunt, atque Aegyptum petierunt, ubi vi re-
tenti non potuerunt terram, quam continuo usu suam fecerant
Israëliitarum proavi, a Canaanitis sensim auctis eamque occu-
pantibus vindicare; hinc tandem ex Aegypto reduces jure post-
liminii hanc terram repetiverunt, quam restituere nolentes Ca-
naanitas justo bello affecerunt, sua regione fugarunt, adeo-
que

*pascua terrae Canaaniticae jure postliminii repetiverunt, totam
vero terram justo bello occuparunt Judaei.*

I V.

Deus O. M. populum Israëliticum ex Aegypto educitum, &
terram Canaaniticam petiturum, ut fixas in illa sedes, & per-
petuum domicilium haberet, tam ingentem populum, cujus fa-
ma tam late per orbem pateret, sine legibus esse noluit, sed ipse
omnia sancivit, quae ad religionis, & reipublicae constitutio-
nem erant necessaria, quas leges a Mose nobis in Sacris Oracu-
lis relictas ut sapientissimas veneramus, & populo Israëlitico
convenientissimas; illis vero, qui etiam Christianos teneri iis

observandis ex nimio forte scrupulo statuunt, adfentiri non possumus, quod tamen hic de solis legibus forensibus intellectum volumus: leges enim, quae religionem spectant, Theologici magis sunt, quam Juridici examinis. Ut autem publicae leges populum devinciant, duo requiruntur praecipue, legum promulgatio, & populi, vel magistratus, cui populus summam auctoritatem detulit, consensus: neutrum, quod ad Christianos attinet, obtinuit in legibus Mosaicis, nullis Christianorum unquam sunt promulgatae, nisi, quod neminem crediturum confidimus, continuam in ecclesiis lectionem & expositionem pro promulgatione habere quis velit; neque unquam populus Christianus iis adfensum dedit, sed omnes vel suis legibus usi, vel jus Romanum secuti sunt: verum negabunt, qui has leges observandas esse statuunt, ex eo principio obligationem hanc esse derivandam, easque dicent non tanquam humanas civiles, sed tanquam divinas considerandas esse: at hos rogamus, ut dicant, quid intelligant per leges divinas: hae, ut in genere consideratae leges, sunt vel naturales, vel gentium, vel civiles: naturales esse leges Mosaicis, nemo facile crediderit; nec gentium, soli enim populo Israëlitico promulgatae sunt; superest ergo, ut dicamus, esse divinas civiles: verum quid lex divina civilis a lege humana civili differt, nisi eo, quod illa omnibus numeris
abso-

absoluta, & errare nescia sit, haec in omnibus similibus reliquis operibus humanis suis naevis laboret: est autem jus civile, quod quilibet populus liber sibi constituit, vel quod princeps nomine populi constituit populo: sive jam Deus, qui populi Israëlitici rex esse volebat, sive alius princeps vel populus leges ferat, eas non fert omnibus gentibus, sed illi tantum populo, cui praest; quae autem leges uni tantum populo latae sunt, alios populos non obligant, hinc

leges Judaeorum forenses solum populum Israëliticum, non vero etiam Christianos obligare statuimus.

V.

Idque non tantum, quod praecedente §. positum, legum definitiones & distinctiones, sed ipsa multarum legum natura docet: non illas dicemus leges, quas ipse vel cultus Christianorum vel consuetudo abrogavit: v. c. servorum jura, ac de iis constitutiones, leges de Idololatrijs exterminandis &c. unam tantum alteramve excitabimus, quarum ea est indoles, ut Judaeis aequissimae, nobis intolerandae & maxime noxiae sint: huc pertinere videtur lex, qua debita singulis septem annis remit-

tenda

tenda erant; nihil sapientius, nihil aequius cautum erat in regione, in qua omnes possessiones ita erant distributae, ut, dum leges observabantur, non possent alienari; nihil utilius in populo, qui totus ab una stirpe descendebat, & qui perpetuo cognationis vinculo retinendus erat; in tali regione nihil de avita possessione amittebat creditor debitis remittendis, quicquid enim sui patrimonii forte debitorum gratia alienaverat, id ipse septimo anno recuperabat: at illud in Europa observari ponamus; quis debitorum remittendorum finis, quodnam recuperandi, quod per debita amissum est, remedium, quaenam talis legis inter homines nullo cognationis vinculo conjunctos utilitas? Plures hujusmodi leges attulit *Celeb. Michaëlis F. M. P. I. §. 8.* ex quibus unam tantum exempli causa adjiciam: vetuit Deus populum suum usuras capere a fratribus suis id est Israëlitis: hanc legem constitutioni populi Judaici convenientissimam, ab Europaeorum vero gentium indole quam maxime alienam esse, ipsa docet huic legi addita venia, qua ab alienis usuras capere conceditur, unde patet Deum ipsum voluisse, ut haec lex non nisi inter Israëlitas ob causas memoratas, non vero inter populos nulla cognatione junctos locum haberet. Ex quibus elicimus

ipsam

ipsam legum Mosaicarum naturam docere, eas non nisi populo Judaico latas esse.

V I.

Varia fuerunt, & sunt ad hoc usque tempus Judaeorum toto orbe dispersorum fata; postquam sensim procuratores Romani iis libertatem ademerunt, umbra tantum libertatis gaudentes penitus subjecti sunt Romanorum imperio: varia subierunt sub variis imperatoribus fata, ab hoc expulsi, ab illo recepti, imo privilegiis donati: invalescente per orbem Romanum Christiana religione, ipsisque eam profitentibus imperatoribus Judaei partim durius, partim mitius sunt recepti: invenimus in Corpore Juris leges de Judaeis latas, quae satis docere videntur, voluisse imperatores, ut Judaei quod ad res sacras omnino majorum suorum sequerentur institutionem, quod ad civiles viverent legibus Romanis, ita tamen, ut etiam in iis aliquando locum habuerit indulgentia: sacra libere ritu majorum administrare licuisse Judaeis, patet ex *l. 2. § 13. Cod. de Jud.*, quibus Sabbathi & reliquorum dierum festorum quies iis conceditur, *l. 4. § 14 eod.* quibus cavetur, ne vim Synagogis inferant, aut hospitii loco iis utantur milites, *l. 11. eod.* qua expressis

verbis dicunt imperatores; *Judaei ritus suos citra contemptum Christianae religionis retineant*, quae tamen privilegia ab Imp. Theodosio & Valente ita sunt mutata, ut novas synagogas struere vetitum sit *l. 18. §. 1. eod.*, & tandem a Leone omnino extirpati sint *v. Nov. Leon. 57.* In rebus civilibus adstrictos fuisse Judaeos legibus Romanorum dicunt imp. Arcadius & Honorius *l. 8. eod.* idem de nuptiis voluerunt Theodosius, Arcadius & Honorius *l. 7. eod.* & de contentionibus Judaeos inter & Christianos *l. 15. eod.* concessa tamen, si pacto inter se conveniant, arbitri eligendi venia *l. 8. eod.* ex quibus omnibus colligimus

Jure Romano concessam fuisse Judaeis suis legibus sacris vivere, dummodo non obsessent Christianae religioni, in civilibus vero Romanis legibus fuisse subjectos.

VII.

Servitutem negativam, quae in aliqua re non danda, faciendae vel praestanda consistit, iisdem prorsus modis acquiri posse, ac servitutes positivas, colligi posse videtur ex *l. ult. cod. de praeser. l. 1.* ubi eodem modo omnes servitutes constitui, &

quam-

quamvis sint res incorporales, quarum proprie non est traditio, tamen acquiri posse per longi temporis praescriptionem, quae si in omni servitute locum haberet, etiam omnis servitus sola acquiri posset possessione, quoniam praescriptione aliquid acquirere non possumus, nisi per longum tempus possederimus. Verum inquiramus, num quis dici possit esse in possessione aliquid non faciendi: omnino hoc esse negandum, unus & alter casus, quo servitus negativa sola possessione acquiri diceretur, evincet, Servitus negativa est *ne luminibus officiat*: ponamus Caji & Titii aedes vicinas; Cajo in posteriore domus suae parte habet fenestram, qua per Titii aream lumen haurit: Titios, dum domum possedit, nunquam hanc fenestram impedivit, sed Cajo liberum reliquit lumen: an jam, quia Cajo per longum tempus hoc lumine gavissus est non impediendo Titio, Cajo per solam hanc possessionem acquisivisse servitutum *ne luminibus officiat*, dicendus erit? Nequaquam, Titio enim semper licet suo fundo quicquid voluerit inaedificare, adeoque & contra Caji fenestram talia struere, quibus Caji lumini officiat: v. l. 8, 9. *Cod. de serv. & aq. l. 9, 10. ff. de serv. praed. urb. l. 26. ff. de damn. inf.* nec quicquam juris Cajo suppetit, quo illud, quod lumini suo officit, remove possit. Eodem modo comparatum est cum servitute *altius non tollendi*: sint aedes Maevii & Titii vicinae ad

eandem altitudinem elatae: Maevius per longum tempus suarum aedium fuit dominus, neque unquam eas altius extulit: tandem vult tabulatum addere: potestne Titius, quia tamdiu suas aedes non extulit Maevius, provocare ad servitatem *altius non tollendi*, & Maevium, quia possessione hanc servitatem acquisivit, impedire, quo minus altius tollat suas aedes? responderit Maevius, nullam esse hanc possessionem, idque ex *l. 20. ff. de serv. praed. urb.* patet, ubi tantum illae servitutes, quae in superficie consistunt, possessione dicuntur retineri. Nec provocare poterit Titius ad *l. 1. Cod. de serv. § aq.*, ubi *longi temporis consuetudo vicem servitutis obtinere* dicitur; eadem enim lege patet, praecedere debere actionem contra illum, qui laminibus officit, adeoque non solum possessionem, sed demonstrationem juris requiri: statuimus itaque

Servitatem negativam sola possessione non acquiri.

VIII.

Legislatores veteres plurimi maxima severitate plerumque usi sunt in legibus suis ferendis: hinc fanguineae Draconis leges, quas postea mitiores reddidit Solon: Romani, quibus leges XII. Tabularum ferentibus adhuc multum adhaerebat pristi-

nae illius ruditatis, qua notantur sub regibus, etsi a Draconis crudelitate alieni tanta tamen severitate leges composuerunt, ut postea Praetorium jus introducere opus fuerit, quo antiquarum legum severitas mitigaretur: hujus severitatis exemplum exhibet lex XII. Tabb., quae jubet: *si in jus vocat, ni eat, manum injicito*: solebant nempe, quod notum est, eum, qui in jus vocatus sequi nolebat, obtorto collo in jus rapere: at nonnulli juris interpretes, ut ab hac violentia leges Romanas defenderent, illud de vilioribus tantum hominibus, & vadimonii defertoribus interpretati sunt, & negarunt licuisse liberum hominem absque magistratus auctoritate vi in jus rapere, provocantes ad l. 5. ff. de judic. l. 9. Cod. de bon. auct. jud. poss. l. 54. Cod. de decur. l. 11. ff. de in jus voc. l. 16. eod. & l. XII. Tabb. dicente *vis a populo abesto*. Sed quum Horatii & Plauti loca a Doct. mihiq. amicissimo D. W. C. ACKERSDYCK in *diff. inaug. p. 50.* laudata & diligenter explicata contrarium indicant, quumque loca ex ff. & Cod. excitata aliam explicationem patiuntur, inducimur, ut credamus

cuique licuisse jure Romano veteri adversarium qualemcumque, non tantum viliozem, invitum, aut vadimonii defertorem vi in jus rapere.

I X.

Mirum est, doctissimum virum Salmasium aliosque eum secutos credidisse, mutui dationem non esse alienationem, quum tot argumentis illud evinci posse videatur: rem ab initio repetamus, & ex ipsa mutui definitione conemur hanc sententiam evertere: Imperator ipse *pr. Inst. quib. m. re contr. obl. mutui dationem in iis rebus dicit consistere, quae pondere, numero, mensura constant, quas res in hoc damus, ut accipientium fiant, quae* ultima verba satis evincunt, mutui datione transferri dominium, eumque, cui mutuum datum est, mutui esse dominum, cui minime obstant, quae ex *l. 213. §. I. ff. de V. S. l. 39. §. I. eod. l. II. Cod. si certum petatur obmoventur, nempe mutuum, quippe pecuniam creditam, a debitore esse alienam: ea enim est mutui natura, ut, dum quis eo utitur, tanquam suo utatur, finito autem mutui tempore ut alienam reddat: hinc patet, etsi respectu mutuum dantis mutuum, quod finito contractu reddendum est, dici potest esse in dominio dantis, revera tamen, dum mutuum dat, transferri dominium in accipientem, & dantem quod ad futuram restitutionem mutui esse dominum, ubi-*

cum.

cumque autem transfertur dominium, fit alienatio *l. 1. Cod. de fund. dot.*, adeoque etiam

in mutui datione fit alienatio.

X.

Optatum est saepius, ut defectibus, quibus jus Romanum, uti in patria nostra cum jure hodierno conjunctum invaluit, succurreretur condito novo legum systemate, qualia nuper Augustorum Imperatrix, & Potent. Borusorum Rex confici curarunt. Verum facile est tale quid in regno introducere, ubi Regis voluntas pro placito est, sed difficilius est, imo forte omnino fieri nequit in republica, & tanto magis in tali republica, qualis est nostra, quae septem liberis regionibus constat: vel enim absolutum deberet confici corpus legum, quod omnia complecteretur, quibus opus est, ut ubique jus recte dicatur, vel generales tantum juris administrandi regulae essent praescribendae; sic vero semper ad jus sive Romanum sive hodiernum recurrentum esset: si ergo prioris generis corpus juris conficiendum esse statuamus, qualia nuper Europa vidit nascentia, certe multo facilius esset juris intelligendi atque administrandi via: tunc enim non opus esset, ut fere pro singula regio-

ne,

ne, sed urbe novum corpus legum edisceretur, sed ubique idem jus obtineret, ubique iudices ac juris periti jus dicere & de jure respondere possent, quod nunc per juris discrepantiam secus est; at ipsa illa juris diversitas in patria nostra prohibere videtur, quominus tam utili multorum desiderio satisfieri queat: leges enim semel sive in regione sive in urbe constitutae & observatae illius regionis sive urbis incolis commoda quaedam adferunt, quibus non gaudent illi, qui aliis legibus utuntur: quum autem patriae urbes ita sint sui juris, ut non detur summa potestas, quae privilegia iis semel concessa, vel magistratuum placita communi reipublicae commodo non contraria mutare aut abolere possit, quumque talia sint diversarum urbium privilegia & placita, quae saepe inter se pugnant, neque in concordiam redigi possint, sequi videtur

ex ipsa patriae nostrae constitutione probari posse, novum corpus legum absolutum in illa non esse expectandum.

T A N T U M.